

Commentaar

Een Grieks referendum

Elke vorm van duidelijkheid is te verkiezen boven de impasse die Griekenland sinds de verkiezingen verlamt.

Wellicht krijgen de Grieken alsnog het euroreferendum waarmee ze de EMU-partners een paar maanden geleden nog de gordijnen in joegen. Dat lijkt het onontkoombare gevolg te zijn van de vergeefse formatiepogingen die volgden op de verkiezingen van 6 mei jongstleden. Waar in traditionele meerpartijdemocratieën tot het ontstaan van een regering – hoe wankel ook – zou zijn dooronderhandeld, wordt in Griekenland (tot dusverre feitelijk een tweepartijdemocratie) de kiezers om het verlossende woord gevraagd. In de hoop dat ze zo zijn geschrokken van de impasse die ze met de eerste stembusgang hebben veroorzaakt, dat ze nu wijzer zullen zijn. Van wijsheid getuigt elke uitspraak die duidelijker is dan de vorige. En die duidelijkheid wordt verkregen als de verkiezingen in juni door de deelnemende partijen en de kiezers worden verstaan als een referendum over de euro. Het program van de extreem-linkse Syriza – met punten als ‘gratis maaltijden voor studenten’ en ‘honderdduizend extra ambtenaren’ – is onverenigbaar met de bezuinigingsdoelstellingen van de EU en met het behoud van de euro. Syriza mag daar dan ook geen enkel misverstand over laten bestaan.

Omgekeerd impliceert een keuze voor de eurogezinde middenpartijen aanvaarding van bezuinigingen en economische hervormingen. Over het tempo waarin die worden doorgevoerd, zou intern en in Europees verband misschien opnieuw onderhandeld kunnen worden, maar duidelijk moet zijn dat het behoud van de euro van de Grieken een hoge prijs zal vergen.

De ontmoediging waar de slepende eurocrisis aanleiding toe geeft – niet alleen in Griekenland, maar ook in minder getroffen landen – maakt echter ook duidelijk dat de Europeanen een perspectief moet worden geboden. De politiek moet op z'n minst proberen duidelijk te maken waar alle inspanningen op termijn goed voor zijn. In die taak is ze tot dusverre tekortgeschoten.

Sander van Walsum

Vallende dominosteen

Bij een Grieks faillissement komen Spanje en Italië aan de beurt. Europa heeft er alle belang bij dat te voorkomen.

De ongewisse toekomst van Griekenland kan ook voor Nederland nadelig gevolgen hebben. Bij de vraag of Europa Griekenland moet laten vallen, is het noodzakelijk de mogelijke gevolgen van een Grieks faillissement in kaart te brengen. De directe schade voor Nederland valt te overzien. De Nederlandse overheid heeft tot nog toe ruwweg 5 miljard euro uitgeleend aan de Griekse overheid. Als Griekenland uit de euro stapt, zal dit bedrag grotendeels oninbaar zijn. Via de Europese Centrale Bank zal De Nederlandsche Bank voor nog eens enkele miljarden verlies moeten nemen op Griekse staatsobligaties. Opnieuw een fikse schadepost voor de schatkist.

Beide tegenvallers zijn echter eenmalig en verhogen alleen de hoogte van de staatsschuld. Voor het structurele begrotingstekort heeft dit verlies geen gevolgen, zodat nieuwe bezuinigingen niet nodig zijn. De schuld van de Grieken aan de Nederlandse banken is bovendien al grotendeels verrekend bij de schuldsanering van eind 2011 en zal dus evenmin gevolgen kennen.

De indirecte schade van een Grieks faillissement kan daarentegen veel groter zijn. Een faillissement van Griekenland zal de onzekerheid over Spanje en Italië verder aanwakkeren. Niet alleen zullen daarmee de kosten voor ondersteuning van de probleemlanden oplopen, maar ook de economische crisis in Europa zal erdoor verdiepen. Voor Nederland zou het zeer nadelig zijn als de Europese economie dieper in recessie komt.

Bovendien komt door een Grieks faillissement ook de implosie van de euro dichterbij. Voor een exportland als Nederland zal deze onzekerheid de vooruitzichten verder verslechteren. Europa en dus ook Nederland hebben er alle belang bij de Grieken binnenboord te houden. Een nieuwe Griekse regering zou daarom op enige coulance uit Brussel moeten kunnen rekenen. De EU moet bereid zijn het bezuinigingspakket te verzachten.

Xander van Uffelen

STEKEL ALLES IS TE KOOP

Heel even leek Manchester City de hoop van de romantici onder de voetballiefhebbers levend te houden. City, underdog van oudsher, werd in 2008 opeens de rijkste club ter wereld. Maar dat werkte niet meteen. Even dreigde City icoon te worden van de sceptici die hoopten dat redeloze geldsmijterij door stinkendrijke oliesjeiks nooit echt succes zou kunnen brengen. Te veel arrogante sterspelers, te veel affaires, te

weinig bezieling. Maar dat was even. Nu is City gewoon kampioen. En de van geluk huilende fans vinden succes kennelijk toch lekkerder dan zelfbeklag. Sjeik Mansour is een clubheld. Het is dus echt waar: alles in het voetbal is te koop. Zelfs supportersliefde. Laten we dus niet al te hard lachen om het verbeteren streven van Merab Zjordania om van Vitesse de grootste, meest aanbeden club van Nederland te maken. (Raoul du Pré)

Opinie & Debat

Straatracisme is niet typisch Marokkaans

JAN DIRK DE JONG is socioloog/criminoloog, werkzaam op de VU, afd. Strafrecht en Criminologie.

RACISME MAROKKANEN

De straatcultuur van Marokkaanse jongeren is een groter probleem dan de racistische opvattingen die hun worden toegedicht.

Naar aanleiding van een vreselijk incident – een zwangere Marokkaanse vrouw werd door vijf Marokkaanse straatjongens uitgemaakt voor ‘negerhoer’ omdat zij naast een zwarte man liep en is vervolgens mishandeld waardoor zij mogelijk haar baby heeft verloren – is de vraag opgeworpen of Marokkanen een racismeprobleem hebben (O&D, 8 mei 2012). Bart Schut merkt terecht op dat het incident tot niet minder maatschappelijke verontwaardiging zou moeten leiden dan wanneer de daders wit waren geweest. Maar het antwoord dat hij geeft op de vraag of Marokkaanse jongens in Nederland vanwege hun cultuur racistisch zijn, is misleidend.

Het provoceren van mensen in de publieke ruimte is volkssport nummer één onder Marokkaanse straatjongens (zowel de criminele als de niet-criminele) en het plegen van geweld of het dreigen daarmee is hun taal van de straat. Wat dat betreft, is er niet veel veranderd sinds de bekende criminoloog Buikhuizen de Nederlandse ‘nozems’ van na de oorlog vanwege hetzelfde gedrag aanduidde als ‘provo’s’ (een benaming die Roel van Duijn kaapte en van een andere betekenis voorzag).

Bij het uitdagend en agressief benaderen van mensen buiten straatjongens opvallende kenmerken van de ‘ander’ uit ter verheffing van de eigen groep en ter legitimering van hun ziekelijke wangedrag. Zo voelen Marokkaanse straatjongens zich als groep beter dan bijvoorbeeld punkers (‘zwerfers’), de homo’s (‘viezeriken’) en diverse andere Nederlanders (‘racisten’). Volgens de jongens lokken de slachtoffers met hun ‘andere’ – opgevat als denigrerende – houding het provocerende en agres-

sieve gedrag zelf uit. De jongens creëren op die manier verbeelde vijanden ten opzichte van wie zij zich beter en machtiger willen voelen. Zij wissen hun negatieve groepsidentiteit (‘kut-Marokkanen’) tijdelijk uit en vervangen die door de positieve identiteit van ‘kapot moeilijke’ (verschrikkelijk stoere) straatjongens.

Onderling praten zij hun wangedrag goed door het uitwisselen van ervaringen met discriminatie in de Nederlandse samenleving. Dit is opvallend omdat zij zich in hun provocaties allerlei racistische opmerkingen permitteren om de ‘ander’ uit de tent te lokken (en die vervolgens met geweld te bedreigen). Zo zijn Hindoestaanse buurtbewoners ‘Koe-lies’ of ‘zwarte Joden’, Nederlanders ‘kazen’ of (gewone) ‘Joden’ en negroïde mensen (van Surinaamse, Antilliaanse of Marokkaanse afkomst) ‘apen’ of ‘nikkers’. De verklaring hiervoor is te vinden in een bekend sociaal-psychologisch fenomeen: als jouw minderheidsgroepering een

Als je zelf een slechte naam hebt, maak je anderen zwart

slechte naam heeft, ga je op zoek naar andere groeperingen om ‘zwart te maken’. Ondanks hun negatieve status – als allochtoon of Marokkaan (lees: tweederangsburger) – kunnen de groepsleden zich dan verheffen ten koste van een ‘ander’. Het is een algemeen fenomeen: omwille van hetzelfde principe kijken Surinamers neer op Antillianen en Turken op Marokkanen.

Dat Marokkaanse straatjeugd racistische opmerkingen gebruikt om het publiek te provoceren, lijkt niet alleen vreemd omdat zij zelf klagen over discriminatie. Het is des te opvallender aangezien in hun groepen vaak ook een paar Surinaamse, Antilliaanse, Turkse en Nederlandse jongens zijn te vinden. Die krijgen meestal een bijnaam op basis van hun afwijkende achtergrond (‘Wilde’, ‘Shoarma’ of ‘Tatta’), maar worden wel volledig geaccepteerd als ‘jongens van de buurt’. Als zij lang genoeg in de buurt wonen en zich

weten te handhaven op straat, krijgen zij de status van een echte ‘sol-daat’ of ‘gangsta’, en dan ben je binnen. Daar is uiteraard wel wat voor nodig, zoals blijkt uit het voorbeeld van Regilio. Zijn Surinaamse eenoudergezin kwam wonen in een van de beruchtste straten van Overtoomse Veld (de buurt van Mohammed B.). Toen Regilio en zijn jongere broertjes de verhuisdozen naar binnen droegen, stond een groepje van vijf Marokkaanse jongens op de hoek van de straat toe te kijken. Al snel begonnen zij de nieuwkomers te provoceren (‘testen’ heet dat op straat). Ze gebruikten het meest in het oog springende groepskenmerk van de ‘ander’: hun huidskleur. ‘Vieze vuile kankernekers!’, klonk het. ‘Rot op uit onze buurt. Je moeder is een zwarte aap.’ Regilio was echter wel wat gewend. Hij was in een andere ‘kanswijk’ op straat opgegroeid en wist wat hem te doen stond. Snel pakte hij een klauwhamer uit een van de verhuisdozen en stormde op de Marokkaanse jongens af. Hij deelde een paar rake klappen uit en de jongens zetten het op een lopen.

Het incident ging als een lopend vuurtje door de buurt. ‘Die nieuwe neger van de Mondriaanstraat is moeijik (stoer), asahbi! Maak geen grappen met hem...’ Binnen de kortste keren was Regilio dan ook een geaccepteerde ‘jongen van Allebé’ (het centrale plein van de buurt) met een stoere bijnaam: de Zwarte Soldaat.

Dit voorbeeld illustreert twee belangrijke aspecten van de straatcultuur in een ‘allochtone’ achterstandsbuurt. Ten eerste is racisme voor Marokkaanse straatjongens hoofdzakelijk een effectief wapen om mee te provoceren maar geen diepgewortelde ideologie. Ten tweede kan een straatjongen met een afwijkende etnische afkomst racistische uitlatingen ontkrachten door zich – met geweld – te handhaven op straat en zich te gedragen naar de regels van de straatcultuur. Racisme onder Marokkaanse straatjongens is in eerste instantie dus geen typisch Marokkaans probleem gebaseerd op vroegere ideeën van Berbers of zwarte Afrikanen (al zullen een aantal van hun ouders er best verkeerde opvattingen op nahouden).

Het is vooral een hedendaags probleem van de Nederlandse straatcultuur in (soms overwegend allochtone) achterstandswijken. Winst wordt dan ook geoekt door die straatcultuur aan te pakken en ons niet stuk te staren op ‘de’ racistische opvattingen van ‘de’ Marokkanen.

ANDER COMMENTAAR

DIE WELT

‘Europa moet zijn angst voor de economische gevolgen van het uitstappen van een klein land uit de eurozone overwinnen. Blijft GRIEKENLAND erin dan blijft ook het risico dat zijn voorbeeld school maakt en dat elke overeenkomst bij elke verkiezingen opnieuw ter discussie wordt gesteld. Het is voor Europa nog steeds lonend te strijden voor Spanje, Portugal en Italië. Zij kunnen aan het voorbeeld van Griekenland zien wat er gebeurt als een land onwillig is, zelfs om iets te doen wat in zijn voordeel is.’

WALL STREET JOURNAL

‘De grote overwinning van de SPD op de CDU moet niet worden gezien als teken dat de electorale onrust die Frankrijk en Griekenland teistert nu ook in DUITSLAND is aanbeland. De coalitie van Merkel heeft al eerder verloren in regionale verkiezingen, maar deze vormen geen referenda over het crisisbeleid van Berlijn. De eurocrisis is in Duitsland geen kwestie om een regering op te laten vallen. Dit geldt temeer daar SPD en CDU nauwelijks verschillen in hun opvatting over euro en begrotingsdiscipline.’

Handelsblatt

‘Terwijl andere landen weken of maanden de tijd nemen om een regering te vormen, is FRANÇOIS HOLLANDE al op de dag na de verkiezingen aan het werk gegaan. Frankrijk heeft zijn troeven te lang niet uitgespeeld: de kracht van zijn multinationals, zijn goede demografische ontwikkeling en zijn lage energiekosten. Het land moet worden geleid door een politicus die de economie begrijpt. Die heeft het nu: Hollande heeft de HEC bezocht, een van de beste business schools van Europa.’